

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry kannattaa pääosin luonnoksessa olevia esityksiä oppivelvollisuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Muutosehdotuksista suurin osa on koulutuksen toteuttamisen ja johtamisen kannalta kannatettavia. Ehdotamme muutoksia muutamiin kohtiin.

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry ehdottaa, että 5 § työpajan kaltaisten oppimisympäristöjen käyttö mahdollistetaan niin, että opiskelijalle voidaan rakentaa katkeamaton polku vaikeistakin lähtökohdista tutkinnon valmistumiseen saakka. Tämä edellyttää sitä, että työpajan kaltaisten oppimisympäristöjen käyttöä ei rajoiteta kahteen kuukauteen vaan se voisi olla pidempi, esimerkiksi 6 kuukautta. Työpajajakson pituus ratkaistaisiin tapauskohtaisesti maksimiajan puitteissa. Samalla pyrittäisiin löytämään tutkinnon perusteiden mukaisia oppimissisältöjä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tällöin opiskelija saadaan kiinnittymään nykyistä paremmin oppimisyhteisöön ja sitoutumaan tavoitteelliseen opiskeluun.

Ehdotuksen mukaisen työpajatoiminnan rahoitus vaatii myös selkeyttämistä siihen, milloin käytetään nuorisolain mukaista rahoitusta ja milloin koulutuksenjärjestäjän valtionosuusrahoitusta. Rahoitusmallin tulee olla yksiselitteinen ja kaikkien toimijoiden kannalta selkeä.

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry ehdottaa 19 § muutettavaksi niin, että majoitus- ja matkakorvaukset siirretään kokonaisuudessaan KELAn korvausten piiriin. Tällöin se olisi yhdenmukainen palvelu opiskelijoille muiden opintososiaalisten etuuksien kanssa.

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry pitää tärkeänä, että oppivelvollisuuden keskeyttämistä koskeva sääntely on täsmällistä. Esityksessä ehdotettu muutos, jossa keskeyttäminen

sidotaan osallistumiseen “oppivelvollisuuden suorittamista vastaavaan” ulkomaiseen koulutukseen, jättää paljon kysymyksiä. Esityksestä ei käy ilmi, missä tilanteissa keskeyttäminen on mahdollista tai kuka arvioi koulutuksen vastaavuuden Suomen oppivelvollisuuteen nähden ja millä kriteereillä arvio tehdään. Ilman selkeitä määrittelyjä muutos ei merkittävästi helpota ohjaus- ja valvontatehtävää verrattuna nykyiseen sääntelyyn.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

-

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry ehdottaa, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 39 § opiskelijaksiottoa koskevaa kirjausta tarkennetaan. Kannatamme yleisesti sitä, että kaikille oppivelvollisille tarjotaan opiskelupaikka, mutta emme kannata sitä, että se kirjataan lakiin niin, että oppivelvolliset asetetaan etusijalle jokaisessa yksittäisessä opiskelijahaussa. Koulutuksenjärjestäjälle täytyy jättää mahdollisuus kohdentaa hakuja valintakriteerein, jolloin esimerkiksi linja-autonkuljettajakoulutuksen (sisältäen D-kortin) haussa täytyy voida laittaa etusijalle hakijat, joilla on jo C-kortti tai korttivaatimus pitää voida laittaa valintakriteeriksi. Esimerkkitapauksessa myös D-kortin minimi-ikä rajaa lyhemmissä koulutuksissa hakijoita. Ammatillisella koulutuksella on myös tärkeä tehtävä osaamis- ja koulutustason nostamisessa sekä työllisyydenhoidossa, jolloin tarjottavia koulutuksia pitää pystyä jatkossakin tarjoamaan myös aikuisille. Lakiteksti selkiytyisi esim. lisäämällä siihen lauseen ”Oppivelvolliset, jotka täyttävät haun valintakriteerit, on otettava opiskelijoiksi ensisijaisesti.”

Tauriainen Pekka
Vantaan kaupunki / Kasvatus ja oppiminen

Tauriainen Pekka
Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry